

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:
3 hasábos petsor egyszer
9 kr, többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdij 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentetlen leveleket csak
ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők együlete“-nek, valamint a „Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A néperő.

Abban az időben, mikor a jobbágyi viszony a földet munkáló népet az ugynevezett földesurakhoz kötötte, habár ez a viszony épséggel nem felelt meg az emberi méltóság és jog helyes felfogásának: bizonyos familiaris kapcsolat fejlődött ki a jobbágyok és földesurak között különösen ott, hol a földesurak helyesen fogták föl a jobbágyi viszonyt.

Ez a familiaris kapcsolat azt eredményezte, hogy a jobbágy-nép minden ügyében, bajában földesurához fordult gyermeki bizalommal, mert tudta, hogy abban, gyámolítója, segítőjére talál. A földesur, aki megértette az akkori intézmények szellemét, nagyon jól tudta, hogy ő nemcsak bírja, ura, hanem erkölcsi és anyagi gondozója, műveltségi fokánál fogva jóakaró tanácsadója is jobbágyainak.

Mikor azután a megváltozott viszonyok, az emberi méltóság és jog felfogásában magasabb színvonalra emelkedett korszellem új állapotokat teremtettek, — a jobbágy felszabadult teljesen és így megszűnt egyúttal az a familiaris kapcsolat is, mely addig a nagybirtokost a kisbirtokossal összekötötte.

Akik az életbe léptek új állapot kezdetén már olyan korban voltak, hogy az életviszonyok megváltozása, áttekintése, megfigyelése módjokban volt, bizonyára élénken fognak emlékezni arra a gyámolítalanságra, melylyel a felszabadult nép az ő első lépéseit tette. Olyan volt a teljes szabadságával magára maradt nép, mint a járnai még nem tudó kisdéd, aki egyszerre, szinte váratlanul támogatás nélkül maradt. Bizonytalanul, ingva, vergődve birt csak mozogni szokatlan, új helyzetében. Épséggel nem lehet csudálni, ha a jobbágyi viszonyhoz szokottak, különösen azok, akiknek humanus gondolkodású és érzésű földesuruk volt, életük végéig mindig óhajtoztak vissza a régi állapotba. Hisz nem ismerték az új rendet, az új szervezetet; ha valami ügyük bajuk akadt, nem tudták: hova menjenek, kihez forduljanak. Ha Péterhez mentek, Pálhoz utasították őket. Ez még talán nem volt volna olyan

nagy baj; de annál nagyobb volt az, hogy sok lelketlen ember a népek ezt a tudatlanságát, járatlanságát a maga hasznára kiaknáta gonoszul, amiből azután nem egy esetben érzékeny anyagi veszteség, kár hárult a szegény emberre.

Ezen kívül bekövetkezett a gazdálkodási fennakadás is.

Egyiknek eldöglött a lova, ökre; a másiknak nem volt vetőmagja, a harmadiknak leégett a háza vagy melléképülete. A jobbágyi viszony idejében ott volt az uraság ménese, gulyája, magtárja, erdeje, tágláégetője; onnan csak lehetett pótolni a veszteséget; elég olcsóért és kedvező feltételek mellett kaphattak mindent az uraság fölöslegéből. De most ez megszűnt, nem volt más út, mint kölcsönözni, megvásárolni. Ez volt azután kölcsönösen az a tér és alkalom, ahol a szegény nép tudatlanságát legjobban kiaknázták és csakhamar eljuttatták egy részüket oda, hogy megint csak árendás, jobbágy lett a felszabadított telken. Csak hogy most nem a velők familiaris kapcsolatban élő földesurnak, hanem kiméletet nem ismerő, szívtelen uzsorásnak állottak hatalma, rendelkezése alatt.

Elkövetkezett később a hegyvám megváltása, mely szintén készületlenül érvén a népet, olyan helyeken, ahol a hegybirtokok tulajdonosaival barátságos egyezséget nem kötöttek, a törvény útján való váltás-összeg megállapítása aránytalan terhet vetett vállalkra.

Igy azután a terhek alatt roskadozó, gazdasági egyensúlyában teljesen megzavart népnél gyökeret vert az a felfogás, hogy neki az ugynevezett kaputos-osztály ellensége. Kifejlődött benne a bizalmatlanság olyan mértékben, hogy inkább hitt átélte népmító és a nép tudatlanságát a maguk hasznára kiaknázó demagógoknak, mint a legőszintebben jóakaró urnak.

A népek ezt a nagyfokú bizalmatlanságát talán részben ellehetett volna oszlatni a nép érdekeinek fölkarolásával, támogatásával; de ebben az irányban a volt földesurak részéről nem történt semmi olyan

nagyobb kiterjedésű mozgalom, mely a nép sorsán enyhíteni akart volna. Voltak ugyan (fájdalom: csak szórványosan!) nemesebb lelkek, akik a régi viszony alapjain később is kötelességüknek tartották a nép gyámolítását, de ezek az általánoson jelentkezett bajokat nem orvosolhatták. Legtöbb helyen a néppel való érintkezés kizárólag a választások idejére redukálódott s akkor is legfőlegb arra a kioktatásra terjedett ki, hogy az ugynevezett alkotmányos joggyakorlat igen kedvező alkalom a szavazatot csengő éreze váltani föl.

Hogy ebben az elhagyatottságában az egykori jobbágy, a nép, minő sorra jutott: azt már nem kell fekete betűkkel fehér papírra festeni. Előttünk él, látjuk sorsát a maga meztelenségében. Világosan áll mindenki előtt, hogy a nép nagy része a maga kis telkén csak verejtékező árendás; bankok, takarékpénztárak, magán-hitelezők árendása. — A tulajdonjog telekkönyvi bejegyzése csak azért áll fenn, hogy az adót és községi terheket ő viselje.

Ennek az állapotnak tarthatatlanságát azonban most már kezdik belátni a nagybirtokosok s ennek a belátásnak lehet köszönni bizonyára, hogy ujabban nagyon üdvös és dicséretes agrármozgalom indult meg a nép anyagi támogatása, megmentése érdekében.

Rendkívüli nagyfontosságú ez a mozgalom, mert a népek lábra állítása általános nemzetgazdasági érdek s melyhez ennél fogva csatlakoznia kell minden nagyobb anyagi erővel rendelkező földbirtokosnak, mint nemzetmentő, nemzet szilárdító, nemes munkához.

Hisszük, hogy gazdasági egyesületeink, melyek eddig is több figyelemre méltó eszmének fogantatásával járultak agrár-viszonyaink rendezéséhez, teljes energiájával karolják föl azt a valóban szép mozgalmat, mely végső eredményében óriási szolgálatot tesz hazánknak, nemzetünknek, ha keresztül viszi, hogy az a csekélyke kis föld mindenütt igazán a föld népé-é legyen.

A „Zalamegye“ tárcája.

Visszaemlékezés.

S elhultanak legjobbjaink
A hosszú harc alatt.

Vörösmarty.

Először győzött a magyar, azután az árulás!
S ezzel vége volt, meghalt a szabadság! Fekete sárga szemfödél tetted rá megölője és kiteríté a ravatalra. Eljött a nemzet és virraszta a halott mellett s zokogva kísérté ki a temetőbe.

Akkor régen történt, midőn a nemzet egy tábor, a költők proféták, a hősök félistenek voltak.

Kovács Géza tanító uram ugyan nem volt jó módú ember, de mire való lett volna az akkor; hiszen felelte volna a német! Aztán a mi kevés megmaradt még a régi jó időkből (nagyon régi időnek tetszik az a jó öreg elött), azt meg úgy is a haza oltárára tette, midőn Kossuth meghajolt a nemzet nagysága előtt.

De ha nem is volt arany-ezüst jószág, volt egy szép leánya, Ilonka, ki a mellett jó is volt; kétszerte kedvesebb.

Azokban akárhogy szerette is leányát, úgy még sem tudta szeretni, mint a Molnár ispán uram fia, Ernő, kinek érzelmei egyébként nem maradtak viszonzatlanul. No de az öregek is örömmel látták a gyermekek hajlandóságát és kicsinált dolog volt, hogy rövidesen egymáséi lesznek a fiatalok.

De ki tanítja meg a mező virágát, hogy este összesuknya gyengéd szirmait, ki tanítja meg a kis madarat félni a rosz emberektől?

Ilonka is úgy félt valamitől, úgy reszketett, ha válnia kellett jegyesétől s kétszerte forróbb volt a bucsú csók; ki tudja nem utolsó-e?

A levegőben volt valami vészterhes eszme; a szellő felkapta és szertehordta az egész világon; belesugta az emberek fülebe. S azok, amint meghallották, nehezebbnek találták a láncot, sokkal könnyebbnek a kardot és a szabadságról kezdtek gondolkodni.

Azután jöttek a csaták, a véres napok, melyeket megálmadott a költő és a szerető szív.

Molnár Ernő is magyar volt, ő is meghalotta a nemzet jalkiáltását és ment.

A bucsú rövid, de nehéz volt. A roskadozó öreg áldását adta rá; hangja ércesebb lett, termete kiegyenesedett, szeme tűzbe égett, midőn elbocsájtá.

— Nézd, kik előbb a magyar kezeit nyalták, im most azok törnek reá! Sokkal többen vannak, mint mi, de velünk van a magyarok Istene s ki ezer éven át fentartá ezt a dicső nemzetet, győzelemre fogja vezetni a hős magyarok fegyvereit! Az ösök szelleme vezessen a küzdelemben, én győzelem-koszorúval várlak itthon!

Ilonkánál már hosszabban tartott. Nem akarta engedni, félté őt. De végre is győzött az ifju hazaszeretettől lángoló szava.

— Szenvedni fogok ugyan, de hiszen a hazáért teszem! Imádkozni fogok a hazáért, teérted és öleléssel várlak visszatértekor.

Oh, te fényes multja a magyarnak! Van-e honfi, kit ne lelkesítnél, van-e költő, ki ne énekelne a mult dicsőségéről, hogy megvilágítsa vele a jelenkor sötétségét.

Elment az ifju és teljesíté kötelességét. A piros siphásokhoz csatlakozott, kik oly ragyogó nevet vívtak ki maguknak a szabadságharc történetében. S küzdött mint magyarhoz méltó. Egy csillag vezette útján, mely a kedves otthon felett ragyogott kiolthatatlan fényvel, hol koszoru és forró ölelés várja a győzelem után!

Felvirradt a budai esata s a ragyogó nap, mosolygón s vérvörösen szált alá. A vár már már a magyaroké, kik orozslánként küzdenek. Elsők közt a piros siphások. Még egy erőfeszítés és felhangzik a magyarok győzelem-kiáltása; a várfokon fellobog a viruló színű nemzeti zászló. A győzelem öröme tölti el minden magyar keblét s feledtetí a küzdelem fáradtságát.

Távol az örömtől, zajtól, a vár egyik sáncában, körülveve elesett bajtársaktól, fekszik egy ifju halálos sebbel. Szemei az égen tévedeznek, mintha egy csillagot keresnének. Félig felemelkedik s amint meghallja a győzelmes magyarok üdvkiáltását, homályosuló szemei utolszor fellobognak, keble utoljára emelkedik, szíve végsőt dobban és „Hazám, atyám, Ilonka“ sóhajtással holtan rogy össze.

Messze innen, hol az a csillag ragyogott, egy roskadozó öreg s egy szerető leányszív imádkozik egy ifjuért, az édes haza szent szabadságáért, mindnyájunk boldogságáért; imádkoznak a késő alkonyatnál, vajha minél előbb győztesen térne vissza a szerettett ifju, hogy örömet, boldogságot, szerelmet és szabadságot hozzon övének.

S Budavár sáncában minden csendes...!
Jó éjt te agg atya, te szerelmes kis leány!
S azután mi történt?

Hogy Világos legsötétebb pontja lön a magyar történelemnek s hogy az aradi tizenhárom...

De miért szakgatnánk fel a félig behagedt sebeket?!
Menjünk, imádkozunk az aradi vértanuk ötvenéves gyászemlékünnepeken a dicső tizenháromért; imádkozunk értük, a haza boldogságáért a magyarok Istenehez, hogy annyi megpróbáltatás, annyi balszerencse után boldogság viruljon a négy folyam vidékén s a hármas halomról a szabadság, egyenlőség, testvériség szent eszméit hirdesse az utókor a hazáját szeretni tudó nemzedéknek.

Mészáros Elek.

Az országos betegápolási pótadó.

Azok a majdnem leküzdhetetlen nehézségek, amelyekkel az egyes törvényhatóságoknak a betegápolási költségek beszedése és illetőleg elszámolása körül megküzdeniök kellett; az egyes vármegyékben ezen a czímen felszaporodott óriási hátralékok, melyek a vármegyék anyagi képességét és tehetségét nagyon is igénybe vették: megteremtették a nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről szóló 1898. évi XXI. törvényzikket, melynek értelmében a betegápolás körül felmerülő költségek viselését az állam magára vállalta és ezek fedezésére és az országos betegápolási alap létesítésére költségvetéssel megállapított %-ban kivetendő országos betegápolási pótadót szed be a közigazgatásilag előírt egyenes adók után.

Az országos betegápolási pótadót a kivett föld-, házbér- és osztályadó, a kerzeti adók négy osztálya, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, végül a tőkekamat- és járalékadó után írják elő, megjegyezve, hogy az ideiglenesen házádomentes házak bérjövödelme vagy haszonértéke alapján kiszámított házádo után is kivetendő ez a pótadó.

Az országos betegápolási pótadó kivétele, beszedése és behajtása tekintetében az egyenes állami adókra nézve fennálló szabályok irányadók.

Ezen pótadó %-kát a felsorolt adók után évről-évre a belügyminiszterium előirányzata alapján a költségvetési törvényben állapítják meg.

Érdekes a törvénynek az a rendelkezése, mely szerint ezen pótadó fizetése alól a törvényhatósági és állami tisztviselők, valamint a nyugdíjasok sincsenek kivéve, s így az illetményeikre megállapított IV. osztályú kereseti adó után is tartoznak pótadót fizetni.

Az elemi csapások (tűz, jégeső, vízáradás, égérguszítás stb.) által okozott károk czímen leírt állami egyenes adók után a megfelelő betegápolási pótadót is mindenkor hivatalból leírásba veszik, s így ezt külön kérvényezni nem szükséges.

Magánkézből megvett ingatlan birtokokat terhelő ily nemű hátralék a vevőre száll át.

A folyó évi kivett orsz. pótadó után a kivetés idejéig esedékes részletek után késedelmi kamat nem jár, a jövő évben azonban már 5% késedelmi kamatot itt is fognak szedni, épügy, mint az állami adónál, a befizetés elmulasztása esetén.

Az országos betegápolási pótadó kivétele és behajtása körül felmerülő vitás kérdéseket, a pótadó hibás kiszámítása, az adóalap hiánya, megszűnése vagy ugyanazon adóalap többszörös megadóztatása esetén a kir. pénzügyigazgatóság, fellebbezési uton a közigazgatási bizottság dönti el, melynek határozata ellen a közigazgatási bírósághoz van helye a panasznak (1898. XXI. t.-cz. 13. §) a fellebbezések első fokban bélyegmentesek, második vagy harmadfokban az illeték az egyenes adó fellebbezésekhez hasonlóan összegben rovardó le.

Ezen, a nagy közönséget közelebbről érdeklő, s főbb momentumok előrebocsátása után megjegyezzük, hogy a folyó 1899. évre a betegápolási pótadót 3%-ban állapították meg, s a kir. pénzügyigazgatóság a pótadó folyó évi kivétele iránt az intézkedéseket már megtette s az adózó közönség a kivetés eredményéről annak idején kellőképen tájékozva leend. Ezen pótadónak a folyó évben történt ily késői megállapítását technikai akadályok okozták. Az 1900-ik évben már az állami egyenes adókkal együtt vetik ki ezt a pótadót.

Az országos betegápolási pótadó, mint már fentebb említettük, az országos betegápolási alap létesítésére szolgál, s így az állam újabb jövödelmi forrásának nem tekinthető, mert a befolyt összegekkel szabadon nem rendelkezhetik, hanem csak a czéljának megfelelő kiadások fedezésére fordíthatja.

Az adózó közönség, bár eddigi kötelezettségeit is méltányoljuk, jelen esetben nagyobb megterhelhetésről (3%) nem beszélhet, mert a vármegyei betegápolási pótadó 3³/₁₀, illetve 3⁷/₁₀% volt, mely a folyó évben ugyan még benne lesz, de a jövő évben megszűnik, s e mellett ezen országos pótadó az egész országra nézve (Hóivárorszag kivételével) körülbelül 2 millió forintban van előirányozva.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Október 6 városunkban.

A templomban. A délelőtt 9 órai gyászmisét Németh Gábor császi plebános végezte az istentiszteletet a káplánok segédlete mellett. A templom teljesen megtelt közönséggel, a különböző hivatalok képviselőivel s az iskolák ifjúságaival. Ott volt testületileg, a zalamegyei 1848-iki honvédegyelet is, köztük megjelent: Háczky Kálmán, Bajomi Ferenc Könygmayer János, Baumgarten József, Esser Ferenc, Árvay Sándor stb. A templomi ünnepélyt emelte a ritkábban énekelni szokott szózat s Strausz L. bíróéknak és testvéreknak Dr. Stöcklinének a karzatról lezóló éneke, akiknek a szivességért a honvédegyelet küldöttségileg fejezi ki köszönetét.

A tásarskór — este hat órakor tartotta az ünnepélyt a Korona nagy termében. A kör szerényen akart ünnepelni családias kis helyiségben, de hirtelen akkora közönség gyűlt össze, hogy a nagy teremben kellett menni. Nagyszámú hölgyközönség is volt, s a férfiak közül Csertán Károly alispán, Dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő kir. tanácsos, Dr. Kele Antal ügyvéd, Czukelter Lajos megyei I. jegyző, a 48-as honvédek, a helyi lapok szerkesztői, tanárok és tanuló ifjúság. **Borbély György** elnök pár szavú megnyitása után **Baján Ferenc** karnagy vezetésével a dalkór a szózatot énekelte, azután **Domokos Sándor** főtitkár tartotta az emlékbeszédet, melyet élénk figyelemmel hallgattak és megtapsoltak. Szép precizitással adta elő a dalkór a »Sz entelt hantok« című énekdarabot. Jól esett hallanunk **Fángler Béla** jogszigorótól flyés

Bálintnak e napra írt szép költeménye hatásos elszavalását A program utolsó pontja a himnusz volt, s a dalkór különös figyelmet érdemel tagjainak tehetségéért.

A kereskedő ifjak együletében este fél kilenc órakor ünnepeltek. **Balassa Benő** elnök nyitotta meg az ünnepélyt lelkes beszéddel. **Grünwald József és Stern Zoltán** tagok szavaltak egy-egy költeményt. A közönséget zajos tapsra villanyozta **Péterffy József** felolvasása, ki szépen kidolgozott emlékbeszédével színes képen mutatta be a hős mártyrók ihálalát. Végül a Hymnust énekelte az egész gyülekezet. Október 6-án gyászlobogók lengtek a középületekről az egész városban.

Ferenc József nevenapja. Szünet volt az iskolában, ünnepi ruhát vettek fel a hivatalos emberek és trikolor lengett a középületeken október 4-én az első magyar embernek, a királynak névnapjára. Dél-előtt fényes istentisztelet volt a főterei rom. kat. templomban, hol Németh Gábor császi plebános pontifikált a káplánok segédlete mellett. Jelen volt a vármegyei hivatal gróf Jankovich László főispánnal, továbbá a bírói és tanári kar, pénzügyi és városi hivatal; képviselve volt a helyi konvencziósi kar és a csendőrség.

Megyei rendkívüli közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 7-én dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya a képviselő választások feletti bíráskodásról szóló 1899-ik évi 15. törvénycikk 7-ik §-ában említett fuvarozási díjaknak szabályrendeletileg megállapítása képezte. Az állandó választmány a szabályrendelet tervezetét f. hó 3-án tartott ülésé tárgyalta s az általa megállapított szabályrendelet tervezetét terjesztették elő a rendkívüli közgyűlésen, amely a szabályrendeletet az állandó választmány javaslatához képest állapította meg. Egy szekér fuvardíját 10 kilométerig 2, 20-ig 3, 30-ig 4, 40-ig 6, 50-ig 8 firt maximális összegben állapította meg a közgyűlés azzal, hogy egy fogaton, amennyiben a választók száma engedi, legalább három választó szállítandó.

Püspöki látogatás. Antal Gábor, dunántúli ev. ref. püspök október 4-én hivatalos körútjában meglátogatta a novai járásban levő barabásszegi ev. ref. egyházat. Hova dr. Gróf Jankovich László főispán elutazott Zala-Egerszegről.

Kitüntetés a kiállításon. A szegedi országos mezőgazdasági kiállításon **Hertelendy József** vindornyatoki földbirtokos kiállított boraikat, érem kitüntetésben részesült, míg **Gruner Lajos** felső-rajki és **Baronyi Ede** kehidai földbirtokosok kiállított oklevelet nyertek.

Részvétnyilatkozat. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 7-én tartott rendkívüli közgyűlésén elnökölő főispán indítványára jegyzőkönyvileg fejezte ki mely részvétet Kovács Rezső perlaki járási főszolgabírónak azon súlyos veszteségéről, amely a vármegye derek tisztviselőjének nevének elhunytával érte.

A zárdaiskola ügye Sümeghen. A zárdai ügyi bizottság szeptember 24-én tartott ülésén elnökölő Pozsonyi József városbíró, jegyző dr. Lukonich Gábor tiszteletbeli vármegyei főorvos választotta meg. Ezen a gyűlésen felolvasták a város és püspök között 1897. évi szeptember 28-án kötött szerződést, a belügyminiszternek és a vallás- és közoktatásügyi miniszternek egyetértőleg erre a szerződésre vonatkozólag hozott határozatát, végül a veszprémi megyéspüspöknek a miniszteri határozatra vonatkozó feleletét. A szóban forgó iratok felolvasása és az alapos tanulmányozása után a bizottság megállapította tüzetesen a szerződés pontozatait, amelyet a szeptember 14-én tartott képviselőtestületi ülés ele terjesztett, amely azt tudomásul vette s egyuttal október hó 29-ére gyűlést tűzött ki, amely a szerződés pontozatait érdemben tárgyalja és végleg megállapítja.

Gyászhir. A zalavári Szent-Benedek rendi apátság tagjai szomorodott szívvel jelentik, hogy szeretett rendtársuk, Wallner István, Dániel Szent-Benedek rendi áldozó pap és a zalavári konvent alperjele, f. e. október 1-én reggel 2 órakor agyszélhűdés következtében a haldkiók szentségeinek felvétele után az Urban csendesen elhunyt. Született 1837. aug. 24-én Kőszegen, a Szent-Benedek rendbe lépett 1857. szept. 13-án, ünnepies fogadalmat tett 1861. aug. 4-én, áldozó pappá szentelték 1862. aug. 10-én. A boldogultnak hűlt tetemei okt. 2-án d. u. 4 órakor fognak a zala-apáti-i rendi sírboltba eltemettetni; az ünnepies engesztelő szentmise áldozat pedig ugyanazon napon d. e. 9 órakor fog az apátság templomban a Mindenhatónak bemutatatni. Zala Apáti, 1899. október 1-én. Az örök világgóság fenyeskedjek neki!

A sümeghi állami reáliskola segítő egyesülete megfartotta alakuló gyűlését. A segély egyesület elnöke az alapszabályok értelmében dr. Kelleman Károly reáliskolai igazgató. Az alelnöki állásra a tanári kar Takács Gyula tanárt választotta. A többi állást a közgyűlés következőleg töltötte be: Wiesinger Károly titkár, Hotszky Sándor pénztárnok, Barkóczy Károly ügyész. Választmányi tagok: Bánfi Alajos, dr. Bardóczy György, Eitner Sándor, Fűzik Gyula, dr. Lukonich Gábor, Mojer József, Takács Zsigmond és Talabér Károly és hivatalból Pozsonyi József városbíró. A megválasztott tisztviselői kar és választmány mandátuma három évre szól.

A párisi kiállítás magyar osztályából. F. hó 2-án érkezett meg Budapestre egy nagy szállítmány magyar hadtörténelmi emlékek, melyeket a párisi kiállítás részére a magyar kormány megbízásából Szendrey János dr. válogatott össze szentmártoni Darnay Kálmán sümegi muzeumából. A gazdag sorozatban vannak kardok, harci fejszék, sarkantyúk, nyilak, az Árpád házi királyok korából; kézvért, sodrony, pánczél, vas harci sisak, sarkantyúk Hunyady korából; szuronnyok, csillagos és gerezdes buzagányok, harci csákányok, bárdok, fejszék, diszfokosok, köztük igen érdekes harci fejsze egykoru nyelén rézzelgél kiverve — *Mindent a házárt. Halál az ellenek.* — olvasható. E gyűjteményhez járul még egy sorozat kengyel, zabla, sarkantyú, nyílhegy és

lőpatkó, ezredéves multunk legrégibb korából, melyek mind Darnay Sümeg vidékén eszközölt ásatásai révén kerültek felszínre.

Esküvő. Gyulay Károly, a csáktornyai állami tanítóképző-intézetbe beosztott gazdasági szaktanár e hó 2-án tartotta esküvőjét Kum-Félegyházán Szabó Margit kisaszonnyal.

A Balaton vidéki phylloxera ellen védekező Egyesület szeptember 30-án tartotta Tapolczán Skublics Gyula elnök elnöklése alatt évi közgyűlést, amelyen Keisler Gyula titkár felolvasta az elnöki jelentést, amely a szőlős gazdáknak hasznos utmutatást nyújt a különböző csapások ellen való védekezésre; az egyesület a tulajdonát képező ingatlanokon kívül 3000 firt meghaladó készpénzvagyonnal rendelkezik. A közgyűlés az elnöki jelentést tudomásul véve, egy a pénztárnoknak, mint a kezelésének a felmentvenyt megadta, egyuttal elhatározta, hogy mogyorósi szőlőjében pincét épített s ennek foganatosításával az elnökséget bízta meg. Dávid János elhunyt választmányi tag helyébe Nagy Aladárt és a kilepő Ságiházyne helyébe dr. Saághváry Jenő szolgabíróvá választotta meg a közgyűlés választmányi tagul. Skublics Gyula elnök, Keisler Gyula titkár és Fuss Antal vinczellerkepezdi igazgatókból egy bizottságot küldött ki a közgyűlés a védekezés általánosítását célzó utmutatás készítésére, amit kinyomatva kellő használat végett a közönségnek kezeibe adná az egyesület.

A zala-egerszegi kenyerégyület f. hó 1-én délután 3 órakor tartotta évi rendes közgyűlést a tagok szép számu részvétele mellett. A gyűlés kezdetén Weisz Tivadarné egyleti jegyző megemlékezett a nagy veszteségről, amely az egyesületet megalapítójának és első elnökének, Gráner Jakabnének gyászos elhunytával érte; méltatta a megboldogultnak az egyesület körében szerzett kiváló érdemeit s indítványozta, hogy emléket jegyzőkönyvileg örökítsék meg, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott. — Ugyancsak az egyleti jegyző indítványára elnökölő egyhangulag dr. Gráner Mihályt választották meg. — Ezután pénztárnok terjesztette elő az évi számadást, amely szerint pénzkészlet volt 694 firt, adakozásokból befolyt 303 firt 45 kr., összesen 997 firt 45 kr., kiosztottak 34 családnak 1120 drb kenyeret 292 firt 50 kr. értékben s így a pénzmaradvány 704 firt 82 kr. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, eddigig buzgó pénztárnokának, Weisz Arminnak, jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki s egyuttal öt pénztárnokának újból egyhangulag megválasztotta. Az idei kenyérszükségletet Számek Adolf kereskedésében szerzik be, kilóját 12 krajcárjával; eddig 33 család részesül segélyben.

Tanítói kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter Pálkás Gyulát a csáktornyai áll. tanítóképezde végzett növendékét, okl. tanítót, a bródi államvasuti népiskolához rendes tanítól névezte ki.

Bucsu bankett. A nagy-kanizsai államilag segélyezett közési elemi népiskola tantestülete **Köcsy György**, 43 évig működött kartarsa és volt igazgatója tiszteletére f. hó 14-én este 8¹/₂ órakor az »Arany Szarvas« szálló dísztermében társasvacsorával egybekötött bucszó ünnepes rendezést, amelyre a kierdemésült igazgató-tanító volt tanítványait és az érdeklődő közönséget meghívja a tanítótestület.

A zala-egerszegi kereskedő ifjak önképző egylete f. hó 14-én este 8 órakor saját egylete helyiségében (központi kávéház emelet) a következő műsorral társasestélyt rendez, melyre külön meghívók hiányában ezuton hívja meg a nagykozsánséget a vígamit bizottság. Műsor: »Krakéler« monolog előadja Eisner József egyleti háznagy. 2. Dugába dől ovoda, felolvassa: Balassa Benő egyleti elnök. 3. »Orre« monolog, előadja Gerő Béla egyleti jegyző.

Tanítónői athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter **Hoffman Ida** nagy-ágai állami elemi iskolai tanítónőt a perlaki állami elemi iskolához helyezte át.

Vegyes dalkór. A zala-egerszegi ifjúságnak egy része dalos műkedvelő csoporttá alakult s egy férfiakból és kisasszonyokból álló vegyes dalkór szándékszik szervezni, Glük Izidor karnagy vezetésével. Eddigélé már van 15 férfi és 15 női tagja, kik esténként az új ovoda nagy termében szorgalmasan gyakorlatoznak. Ha a műkedvelők csoportja elég kezességet nyújt a megélhetésre, a terbe vett daloskór létesítésére, s amint már a kezdet mutatja, nyújt is kezességet: akkor alapszabályt is fognak készíteni.

Boiratás. A zala-egerszegi iparos segédek szakrajztanfolyamába a beiratások az 1899/1900-ik tanévre október hó 15-én délután 2 órakor lesznek a felsőkereskedelmi iskola épületében.

Az új penzgyűség. A belügyminiszter az 1899. évi XXXVI. t. czik alapján megrendeli a törvényhatóságoknak és községeknek, hogy az 1900-ik év január 1-től kezdve bármimemű ügykezelésnél mindenféle bevételt és kiadást számolásnál és könyvvitelnél *korona értékben* kell megállapítani és vezetni. Meghagyja tehát a megyei törvényhatóságoknak és önálló községeknek, hogy a területi és hatáskörük alatt levő hatóságok, egyletek, testületek, intézetek stb. is tartsák magukat ehhez a rendelethez s a törvényhatóságok ezek felett gyakoroljanak felügyeletet.

Anyák, anyák. Csáktornyáról írja levelezőnk, hogy Skvorcz Mihálynak egy hároméves Imre nevű fia gondatlanságból, hivatalos nyelven vécnes gondatlanságból a kutba esett s természetesen bele is halt. A vécnes gondatlanságot a járásbírótság tárgyalja.

Homály. A csáktornyai határon a napokban halva találták Kerznár Mária vinczellérnét. Ez világos bizonyosság, t. i. hogy a halának sötétsége borult rá. A kik a halál okát kutatják, azok a világgosságnak egy kis derengését látják abban, hogy amint a hivatalos jelentés mondja, »külerőszaknak a nyomai« láthatók a holttesten. De egyebekben homályos az egész história; hacsak a csáktornyai járásbírótság nem derít egy kis több világgosságot.

A csodálatos szőlőtő. Zala-Szent-Gróton özv. Antal Imréné udvarában van egy szőlőtőke, melyen 600 fűrt szőlő termett az idén. A mesészerű áldás megtekintésére igen sokan siettek, midőn a fűrtöket október hó 4-én leszedték.

A tóka. Zalamegyében igen sok tóka van és már igen sokan behaltak ezekbe a zalai kis tókákba. Legközelebb Csáktornyan halt bele Perász Tamásnak egy tíz hónapos Márton nevű fia. A járásbírósg itt sem fog valami dicseretes gondosságot megállapítani.

A napilapok ujdonságai közt már vagy négy hét óta hosszú számsorozatok olvashatók: az Osztálysorsjáték nyereményszámai. Most folyik ugyanis a negyedik Osztálysorsjáték fősztályának húzása, a mely a harmincezer sorsjegynek juttat nyereményt. Azok a számsorok a közönség legkedvesebb olvasmánya. Az a nagy érdeklődés, a melylyel országsszerzte várják, azt bizonyítja, hogy az osztálysorsjáték milyen népszerű. Ugy mondhatjuk hogy megállapodott intézményé lett. Mindenféle nyereményekről s a szerencsés nyerőkről beszélnek. Ők most a közérdeklődés tárgyai. Hogy a nevek imitt-amott nyilvánosságra kerül, annak nem is a sorsjegyelárosítók az okai. Az ismerősök adják tovább a szerencsés neveket, ők terjesztik az igazá lett legendát. A negyedik sorsjáték főhúzása október 11-ével véget ér, a harmincezer nyerő a maga nyereményét fölveszi és megkezdődhetik az ötödik osztálysorsjáték campagne-ja. Ennek az első osztályra szóló sorsjegyei már e napokban piacra kerülnek. Érdekes sorsolási tervét már legközelebb e helyen közölni fogjuk. Előre is föl hívjuk rá a közönség figyelmét.

Állategészségügyi kimutatás. Vármegyénk területén f. hó 1-én a hivatalos feljegyzés szerint: *rühkór:* Csáktornya 1 u.; *sertélszűz:* Hosszúfalu 1 u.; Petesháza 11 u.; Szécsi-Szt.-László 1 u.; Ferencfalva-Nikófa 13 u.; Balaton-Magyaród 1 u.; Réthát 5 u.; Csapi 8 u.; Gelse 1 u.; Kis Komárom 14 u.; Nagy-Réce 1 u.; Szeptenki 2 u.; Szent-Jakab 1 u.; Alsó-Zsidó 6 u.; Alsó-Párok 2 u.; Felső-Párok 3 u.; Köveskut 2 u.; Keszthely 4 u.; Nemes-Boldogasszonyfa 2 u.; Sármeleg 10 u.; Szent-András 1 u.; Szent-Györgyvár 9 u.; Zalavár 1 u.; Zala-Szántó 1 u.; Becsehely 1 u.; Bánok-Szent-György 1 u.; Egyeduta 1 u.; Keretye 1 u.; Szécsi-Sziget 1 u.; Tót-Szerdahely 1 u.; Szent-Kozmadombja 1 u.; Felső-Hahót 1 u.; Kerecsény 7 u.; Szabar 8 u.; Gyömörő 1 u.; Medgyes 3 u.; Megver 1 u.; Rigács 5 u.; Sümeg 2 u.; Akali 9 u.; Aszófő 13 u.; Badacsony-Tomaj 10 u.; Hegyesd 13 u.; Monostor-Apáti 7 u.; Mindszent-Kálla-Kis-Falud 11 u.; Talján-Dörög 5 u.; Andrásbánya 1 u.; Döbréte 6 u.; Nemes-Apáti 16 u.; Pusztá-Ederics 1 u.; Pusztá-Szent-László 1 u.; Sárhidá 19 u.; Zala-Egerszeg város 1 u.; Nagy-Kanizsa 1 u.

Egy kis tüzijátékot rendezett a mult vasárnap Bakon Palkovics Vendelnek ötéves fia. Gyufával játszott az ölben, csak a szalmát gyújtotta meg, de az öl is elégett. A vasárnapi nagy közönség hamar összefutott s meggátolta a tűz tovább terjedését.

A szüret. Ugy a Jánkahegyi, mint a zala-egerszegi hegyközség szőlőbirtokosai f. hó 1-én a város házában gyűlést tartottak, amelyen mindkét hegyre nézve a szüret határidejét f. hó 9-ikében állapították meg.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön magnagykereskedő tudósítása szerint nyersáruért száz kilónként Budapesten: *Vörös lóhere* 60—65 ft; *lucerna* 50—55 ft; *baltacim* 11¹/₂—12¹/₂ ft.

Zala-egerszegnek szeptemberi gyomra. Ebben a hónapban elfogyott 114 szarvasmarha, 29 bika, 99 disznó és 84 borjú, és mi minden egyéb még.

Mint elátkozott királyfi ült a várban, egy kis szalmás kunyhójában Csabli Ferenc a kávási öreg hegytetőn Zala-Lövő mellett. Behúzódtott mint az egér a lyukába, még a szomszédok is nagy ritkán látták kijönni, ilyenkor mindig féltek tőle; ruhája rongyos, ábrázata ijesztő, elzüllött, zord és vad a tekintete, kezében puská s mi a haramia, lelővéssel fenyegette a szomszédait és a hegyi pásztort, ha hozzája szöllöttak. Egyszer amint kijött odújából, egyének a hiányában, belelőtt a házába, meggyuladt s elégett s róla a szomszédház is. Mikor a csendőr váltatta, ezt is kiakarta kergetni és lelőni. Hanem a csendőrség megmozgatta és kinyomozta az egész Csabli urodalmat, kinél több rendbeli puskát és pisztolyt talált s összeszedett egy nagy kosár puskaszerszámot, töltést stb. pedig nincs is fegyver engedélye. A csendőrség feljelentette a törvényszéknek, ez pedig áttette az ügyet a szolgabírósgához, hogy a jogtalan fegyvertartásért büntesse meg s a hegyi lakosok megnyugtására kebeleztesse be ezt a mogorva embert Kávási községbe, hogy az előjáróság jobban figyelemmel kísérhesse arcvonásait és pisztolylővéseit.

Téli vasúti menetrend. Érvényes október hó 1-től. *Zala-Egerszegről* indul: a) *Bobára* 5 ó. 54 p. reggel, 9 ó. 29 p. reggel, 4 ó. 49 p. délután; b) *Csáktornyára* 5 ó. 01 p. reggel, 5 ó. 54 p. délután. *Zala-Egerszegré* érkezik: a) *Bobárról* 8 ó. 39 p. reggel, 5 ó. 44 p. délután, 9 ó. 18 p. este; b) *Csáktornyáról* 9 ó. 13 p. reggel, 8 ó. 24 p. este. *Helyi közlekedés Zala-Egerszeg és Szent-Iván között:* *Zala-Egerszegről* indul *Szent-Ivánra* 6 ó. 42 p. reggel, 11 ó. 42 p. délelőtt, 2 ó. 33 p. délután, 7 ó. 55 p. este, 11 ó. 42 p. délután, 4 ó. 01 p. délután, 9 ó. 18 p. este, 1 ó. 57 p. délután, 4 ó. 01 p. délután, 9 ó. 18 p. este. *Szent-Ivánról* indul: a) *Nagy-Kanizsa felé* 5 ó. 55 p. reggel (vegyes vonat), 12 ó. 25 p. délután, 3 ó. 13 p. reggel (gyorsvonat), 8 ó. 38 p. este, 2 ó. 19 p. éjjel; délután (gyorsvonat), 8 ó. 22 p. reggel, 1 ó. 16 p. délután b) *Szombathely felé* 7 ó. 22 p. reggel, 1 ó. 16 p. délután (gyorsvonat), 3 ó. 15 p. délután, 2 ó. 15 p. éjjel. *Nagy-Kanizsáról* a vegyes vonat *Szent-Ivánra* érkezik 7. ó. 22 p. este.

Az ország dolga.

A transzvali háboru országok dolga. Egy kis országnak nagy nemzete és egy nagy országnak kis népsége verekedik. Győzni fog a nagy natio, de a kicsiny azt fogja mondani mély halálos ágyán is: enyém az erkölcsi

diadal. S az is az igazság, hogy győzzön mindakettő. Transzval egy délafrikai köztársaság. Lakosait *buroknak* (Bauer) hívják, akik szegény emberekből telepedtek oda Hollandiából, s maig is földmiveléssel, baromtenyésztéssel foglalkoznak vala. De kisült, hogy kincses ország a hazájuk. Az angolok tehát magoknak akarják kaparintani Közélebről érdekelhet talán minket a testvér osztrákoknak új kormányja, hol Ófelsége Clary-Aldringer grófit, stájerhelytartót bizta meg az elnökléssel, akít egyuttal földmivelési miniszternek nevezett ki. Megis tartották az első minisztertanácsot s elhatározták a nyelvrendeletek visszavonását s a Reischrath egybehívását. Leginkább érdekelhet azonban minket az október hatodika, az aradi tizenhárom vértanu emléke — 50 esztendő mulva a nagy idők után. A kép iselőháznak hétfői ülésén felszólalt Kossuth Ferenc, hogy ünnepelje meg a törvényhozás is ezt a napot hazafias kötelességből a hősök iránti kegyelettel. Csak másnap, a keddi gyűlésen tárgyalták. De nem lett hosszas disputa belőle, mert ekkor maga Széll kormány elnök állott fel elsőnek, kérve a Hazát, hogy a törvényhozási testület nevében maga a Ház elnöke személyesebb koszoruzza meg a vértanuk szobrát. A régiebb időkhez képest ezt mindenki nagy haladásnak látja. — A jobbfele politikával haladni akar a társadalom is. Száz meg száz eszmét vetnek fel az általános humanizmusnak és magyar fajunknak érdekében. Gyűjtsünk a szobrokra, övezgeknek és árváknak, építsünk templomot, gyógyítsuk a betegeket. Korányi tanár egy nagy szanatoriumot akar felállítani a budai hegyeken, hogy ott friss levegőn üdüljenek, gyógyuljanak a mellbetegek vagy tüdővészések, mert legtöbb ember Magyarországon hal meg ebben a szörnyű betegségben. Igaz, hogy legalább friss levegőben mennek a másvilágra azok a köhögő emberek. Vajon nem jobb ha volna, egy kicsit előbb kezdenék a friss levegőhöz szoktatni, ha egészségesebb levegőben születnének és élnének? A városokban és falvakban sok piszok van, az utcán és az udvaron a házakban rossz levegő, nedves és penészes, kevés és silány táplálék. A nagy szanatorium mindenestre jó. — Ha rossz levegőben élünk, legalább jó levegőben halunk meg. — Halad a társadalom, csak Gyulai Pál nem akar Aradra indulni, inkább kimegy a Kisfaludy társaság elnöki székebe. Pár hét óta nem hallottunk sikkasztásokról. A szabadkai városgyűlésen egy képviselő rákiáltott a polgármesterre, hogy hol van az a három negyed, vagy fél, vagy egész millió? A polgármester bottal rohant az interpellálóra, ez pedig pisztolyt szegezett neki. A rendőrség aztán szétválasztotta őket. Ilyen apró dolgokat kellett feljegyezni ezen a héten.

Halottkémi jelentés.

Zala-Egerszeg r. t. város területén ez év szeptember havában meghalt.

1. Bencsics Ilona, 17 nap. rk. ttelen.
2. Dombi Jenő, 10 nap. rk. köteles fia.
3. Friedl Ibolya, 13 év. rk. nyug. jegyző leánya.
4. Markó Lázárné Szakonyi Lizi, 62 év. rk. földm. özv.
5. Tóth Károly, 2 hetes. rk. börtönőr fia.
6. Zsuhár Ferenc, 63 év. rk. nős cserepes.
7. Juhász István, 14 nap. rk. ttelen.
8. Eckham György, 80 év. rk. özv. kőműves.
9. Bakos Ferenc, 23 év. rk. nőlen földműves.
10. Keszli Mari, 24 év. rk. hajadon.
11. Sürü István, 72 év. rk. nős ács.
12. Lázár József, 10 nap. rk. ttelen.
13. Major Ernést, 73 év. rk. özv. ácsmester.
14. Heigl Margit, 10 év. rk. bognár gyermeke.

Zala-Egerszeg. 1899. október 1-én.

Dr Graner Adolf
v. orvos.

CSARNOK.

Hangulatok.

Október 6-ához!

1849. október 6-ának fájó emléke édes hazánk történelmének egy szomorú korszakát tette felejthetlenné, halhatatlanná szívünkben.

Az a tizenhárom mártyr, kik egy, bennünket joggal megillető eszmének: a szabadság eszméjének lettek az isteni végzet megmagyarázhatlan szüleménye következtében szomorú áldozatai: felszázada pihennek immár, sirjukban; abban a sirban, melyet az egész világ mély megvetését, gyűlöletét méltán kiérdemelt zarnok hatalom ásott még nekik.

De nemuljon el az ajkunkon a zok-szó!
Inkább boruljunk le és imádkozzunk!

Álmodom.
Álmomba ama kor vég jelenete még szomorúságában is oly fennkölt, oly magasztos képeket varázsol elő, melyek ugy érintik lelkemet, mintha egy fenséges öszhangba öntött melancholikus, édesen-fájó, szomorú dainak végső akkord-áramát hallanám, amint elhaló, esendben s földöntuli érzésekkel tölti el a kebel-világot.

Ihlet száll a lelkebe s az októberi nap bágyadt, arany-sugaraiiban megjelen 1849. október 6-ának, a tizenhárom vértanunak, allegóriája.

Fény-övet von a napsugár az ihletet eszmének ércbe öntött alakja körül, mint Megváltónknak hajdan a megdicsőülés pillanatában.

S a kékesen fénylő azurrol lemosolyg reánk az örök Úr, biztató sugaraiban.
Még csend van!

Majd a halk szellő-fuvalom hangok árját viszi a szent helyre s megtelik minden talpnyi földje az embe-
rekkel.

Elfogltság van a szivekben, de a lélek egy maga-

sabb régióba száll, hogy e napnak emlékét örökre be-
véssé oda, hol Isten után első hely a hazaszeretet helye.
Megmozdul a sír, s a tizenhármak szelleme feltör a mélyből.

Láthatatlanok bár, de ott állanak sorba, a mint alak-
jukat körülveszi az isteni dics-lény.

Megszólal az ország szíve s egybeforrva a hazafiak
ajkain, elhangzik a szózat:

»Isten! áldd meg a magyart!«

Óh! ha ott lehetnék én is.

De hallga!

Gyászleplel bevont állvány előtt megjelen egy ifju.
Nemes érzelmektől sugárzó arca kipirul s lázas
dobogását, legszebb érzéseit a szívek ihletett hangba,
öntve, elhagyja ajkát a szó:

Boruljunk le és imádkozzunk.

Ősök nemes példányait eleveníti fel s hősi tette-
ikben mutatja ki: mi volt, és mi néked, magyar! hazád
szabadsága: »Éltető napod örök, legszentebb ideáid,
mindened, szeressétek szomorúságában még jobban e
hazát.«

Majd ősz aggastyán áll elő s remegő szavaiban hoz-
zatok beszél, ti Tizenhármak. Elmondja, hogy ott harcolt
velők egy sorban, ott ontotta vérdét ő is a harcmezőn,
amint sebet kapott az útközvetben.

»Édes hazám! csak érted.«

Sorra, a kiválasztott alakok megjelennek s egyen-
kint elmondják e drága haza fiainak óhajait e szomorú
szent napon.

Hallgatnak a hősök, a vértanuk, de láthatatlan sze-
meikben ott csillog egy könyesepp, mert látják: unokáik
szívébe még erősen él a hazaszeretet tüze: elfőttek leróni
kegyeletük és hálaik adóját.

S a mikor véget ér a nap, leszálnak ismét sirjukba,
a hősök egy boldogító, megnyugtató öntudattal lelkük-
ben: szomorúságában mégjobban imádjá hazáját a magyar.

Álmodom rövid volt, de lélekéből fakadó.

Ez a te napod óh; magyar!

1849. október 6-ának szabadságunk elbukásának
napja is örömmünnek nekünk.

Aradot a magyar nép Golgotájává avattátok ti!
Tizenhármak!

Kiontott véreteknek minden csepje egy-egy fakadó
rózsája, és annak a helynek minden az édes hazaszeret-
retetek egy-egy csirája lón hazátok fiainak szívében.

Nem elbukásod volt e nap, mert halálodba megtisz-
tulva ébredtél újra fel s lett örök életednek pecsétjévé
e nagy nap.

Meghallgatva imánk, visszaadva hazánk és szabad-
ságunk.

Az isteni Gondviselés próbára tette a magyart:
szereti-e oly önzetlenül tisztán, rajongva hazáját, mint
akkor és azelőtt. S a mikor látta, hogy szomorú kétség-
beesésében sem csüggedt el s nem tért le soha csak
egy percig sem arról az utról, mely hazánk szabadságá-
nak visszaszerzésére vezet: visszaadta neki, mert látta,
hogy nélküle nem élhet, lassan hervad, mint a sorvadó
beteg!

Mert:

»A nagy világon e kívül,
Nincsen számokra hely:
Áldjon, vagy verjen sors keze:
Itt élnek s halnak kell.«

N. Enyedy Barna.

A vén számár.

Ott kezdem a historiát, hogy a daltársaság műkö-
dött istenigazában. A néző közönség is elég nagy volt
hozzá, sőt duellumra hinám három angol mérföldes verseny-
futásra azt az embert, aki azt merné mondani, hogy ez
a közönség nem volt eléggé distingvált is egyuttal. Mert
az volt.

Hogy többet ne mondjak, ott voltam jó magam is.
És ott volt András bácsi is, kinek ottléte kezkesedik a
qualitásról is, a quantitásról is. Hiszen ötünket vitt el az
orpheumba.

Vele együtt hatan tettünk egy társaságot.
Az öreg, — akarom mondani: a maccenas igen
vidám hangulatban volt a mulatság közepe táján. És
igaza van. Búsuljon a ló, elég nagy a feje, szokta mon-
dani. Aztán meg az sem mindennapi mulatság ám, hogy
a kissé zsembes s már igazán jócskán öregrendű felesé-
gét otthon hagyhatta a „pucc“-ban.

Az ám. S már másodsor hagyta otthon, mióta a
„zengerájások“ megérkeztek. De hát ki is pártolja a
„művészetet“, ha még ő sem?

Egy kicsit megkésve érkezünk a „tejátrom“-ba.
Tejátrom hát. Mert olyan valami volt ez, hogy minden-
féle volt, amit csak a művészet széles köre és hosszu
kara átöllehet: színészet, orpheum, zengeráj, szavalt,
verklizés, némajáték, görögütüz, csepírágás, rántotta evés,
ringispil, tánc, bukfenc, piros strinfl stb. németül, ma-
gyarul franciául. Nem is lehetett tudni, hogy kik és mik
ezek. Ők a rövidség okáért művészeknek jelentettek ma-
gokat. Andrásbácsi pedig még rövidebben pedig ugy
fejezte ki magát, hogy: meggyűttek a németek... A
működéstől zúgott és zengett az „Örökös zöld ligethez“
címzett vendéglő nagy kertje...

Egy kicsit, mondom, megkésve érkezünk a teját
rumba. Előttünk csak mormog a maccenas, de a művé-
szekre rákiáltott, hogy kezdjek elől. A trup érdemes
vezére rendreutasította a zajongót. De Andrásbácsiban
nem hült meg olyan hamar a vér. Visszafelel. „Több-
rül-többre, szórol, szóra, majd szitokra“... De hát bánta
is ezt a publikum? Ennél jobb teáttrumot ugysem látott.

— Majd hiszen itt minden egyes ember kívánságát
betöltjük, hogysisne! méltatlankodik a művészet feje.

— Nem vagyok én egyes ember, dörgi a maccenas,

én nemes ember vagyok. Aztán maga ugysen az emberek kedviért játszik, hanem a pénzért, hallja!

— Na persze! De a pénzt nem az olyan vén tökfilkók adják, mint kend.

Nem kellett több Andrásbácsinak. Fölfortyant a vére. Lehet olyan ember is a világon, aki azt hiszi, hogy neki nincs pénze! Meg az a „vén“ szó sem igen tetszett a fülének. A tökfilkót már kisebb számításba vette.

— Hát mennyit fizettek magának itt ezek a vendégek a mai táncért?

— No, ha kifizeti kend, akkor előlkezdjük a játekot.

— Mennyi az?

— Kitelik egy százasból.

Andrásbácsi kivett az oldalzsebéből egy nagy marhapu gyillárist s odamosta a „németnek“ az egyik százast.

— Na de elől kezdjek — azt mondja.

— Ejnye! mégis kár volt, morog egyikünk a hatközül.

— Van pénze, mondja a másik. Élvezni akar az öreg, lóditja a harmadik. Moecenás, javítja ki a negyedik. Számár, fejezi be az ötödik.

— Hát igyunk egy kis jóféle bort ifju uraim! tisztáztá a helyzetet Andrásbácsi. Ugyan lefüleltem a nímertet! Mit szoltok hozzá. — Hm! Hát ne is packázzék minden ember fiával. Tudom, hogy megemleget.

— Meg ám! szoltunk egyszerre mindnyájan.

Megkezdtek a komédiát. Mi kóstolgattuk a bort. Hiszen épen annyiban orpheum, hogy a vendégek lúmpolnak a látványosság és hallgatóság mellett. S még annyiban is, hogy a fiatalnak látszó leányok németül és franciául énekelnek s kurta szoknyába lejtik könnyű, könnyű táncukat.

De micsoda élvezet! Andrásbácsi a második százast sem sajnálná érte. Kivált a kis Lollit. Ez a legfrisebb az egész kompániában. Nem is állotta meg Andrásbácsi, hogy egy tizest ne nyomjon oda, mikor ő tányérozott.

Nem is volt háládatlan a hunczfut Lolli. Mindig Andrásbácsira kacintott a deszkákról.

— Na, na, Andrásbácsi!

— Ugyan ne izéljetez. Én csupán az „ügyszeretért“ dobtam oda azt a rongyos bankot. Ő meg csupa tiszteletből „gesztikulál“ ide.

Andrásbácsinak olyan gyéren inganak tarfején a hajszálak, mint kősziklán a fű; az a nehány is összeszogatódik, mint ősszel a diófa levele.

Hanem azért mozog a szive tájéka, legalább ő úgy képzei és akarja, csak nem mondja, sőt eltitkolja.

Előadás után Lolli is lekerelkedik a mi asztalunkhoz. Sőt kiengesztelődés képen ott vacsorál a direktor is az Andrásbácsi zsebére s a társaságnak egy némely érdemesebb tagja. Szokás-mondás, hogy a kutya sem éhezik ott, ahol a gazda kedves. Persze itt Lolli nem azért kedves, mert gazda, hanem azért gazda, mert kedves.

Ott ül az Andrásbácsi jobbján, a munkától kipirosodva és vacsorára sovárogo. A pincérek mind talpon termenek, mint háboruban a hősök s mint eső után a gomba. A konyhából kihallszik, amint serceg a libasült meg a pulykaczubák.

Lolli egy-egy pillantással bátorítja az amugy sem húzódozó Andrásbácsit, aki visszaadja neki egy-egy lapos kacintással s egy-egy kezűgybeesett cirógatással. De a kis szende ki sem pirul tőle.

Ezen a földgolyobison Andrásbácsi volt ekkor a legboldogabb, amig végignézte, milyen férfias bátorsággal vacsorál az ő kis Micikéje, aki nagy szemérmességgel odasugta, hogy hát urak társaságában pezsgőt szokott inni.

No hát kell ennél nagyobb megnyugvás? Akár egy hordóval. Nem volt az Attila csatájának biztosabb reménye a győzelemre, mint az Andrásbácsi kilátása a hódításra. Már ütközet előtt aratgatta a győzelem babérját.

Csak úgy sistergett a pohárban az erős lé, mint a menykősapás. Andrásbácsi fizetett, mint a köles. S égett a gyermek arca megint, mint a katlan, mikor szilvápálinkát főznek benne s bódult feje és ábrázata olyan volt, mint a bolondító csalmatag.

És a „táncosnő“ pár óra mulva távozott — egy ifju embernek a karján, akinek tolluseprű volt a kalapja hátulján.

Andrásbácsihoz is szoltott. Azt mondta, hogy: Pá! Otthon a vénasszony is megtudta az egész dolgot és lett egy kis lárma. De Andrásbácsi a sarkára állott ám. Megegnék vele, hogy aki egy truppszínészt elhallgatat s ha tetszik énekre, táncra és bukfenere hangolja az egészet: ne tudna kordába szedni egy asszonyt!

— Lassabban anyjuk? Hát ki vagyok én mi? Tudod, ki vagyok?

— Tudom, tudom, jól tudom, ki vagy és mi vagy.

— Nos ki vagyok? mi vagyok?

— Maga? Maga. Vén számár.

Baran Goló.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak póstabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig póstafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó —

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **UDVARDY IGNÁC.**

Fehérnemű mosó- és vasalóintézet

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy október hó 15-én a Körme-di-utcében (Major-féle ház)

mosó- és tisztítóintézetet

nyitok, amelyet teljesen fővárosi mintára rendezek be. Minden munkát személyes felügyeletem mellett végeztetek. Tapasztalataim a legmesszebb menő igények kielégítésére is képesítenek. Vállalkozásomat a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel
Prusa Lujza.

Jutányos á r a k.

Van szerencsénk a n. é. közönséget ezennel értesíteni, hogy Zala-Egerszegen, a Vármegyeház-téren 44 év óta fenálló

női divatraktárunkat és női ruha készítő termünkét

1899. évi november 1-én

a szomszédos Dr. OBERSOHN-féle házba helyezük át.

Ezen alkalmomból a rakárunkon lévő összes, a legutolsó divatnak megfelelő ruhakelmeket, ternó-kachemir, crepp cheviott, foule, színes és fekete selymeket, ruhadíszeket, csipkéket és rücheket,

karmantyukat és vállfűzőket

mélyen leszállított áron boesájtjuk áruba.

Felöltők 1 forinttól feljebb, a legnagyobb választékban állnak tisztelt vevőinknek rendelkezésére.

Tisztelettel:
Weinberger Hermán és fia.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a babkávéhez. — Ideg-, szív- és gyomorbetegségeknél, vérszegénységénél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Keil-lak

(GLASUR)

a legkíméletesebb mázó-szer a padló számára.
1 nagy palack ára 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Arany-fénymáz

képeknek stb. bearányozására.
1 kis palack ára 20 kr.

Padló-fényesítő

legjobb és legegyszerűbb beeresztőszer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Fehér „Glasure“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablaküvegek stb. újonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók!

Ján Ferenc cégnél Zala-Egerszegén.

Malom eladás.

Az alsó-bagodi felső malom

az összes felszerelések-, úgy a hozzátartozó szántóföld- és réttel együtt **szabadkézből eladó**, esetleg **bérbe adó.**

Bővebb felvilágosítást ad a

tulajdonos

Kisfaludy Pál

a sárvári villanymalomban.

Ügyelni kell a védjegyre!

Máriaczei gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomorhajónak, nélkülözhetlen és általánosan ismeretes házi- és népszerű étvágytalanság, gyomorbetegség, bűzös lehelet, fel-fújtság, savanyú felbőfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöres és székrekedés ellen. Hatásos gyógyszer fejtájas ellen, amelyben ez a gyomortól származó, gyomortürelhelésnél, étel- és italokkal, giliszták, májbajok ellen.

Említett bajoknál a Máriaczei gyomorcsépek évek óta kitérőknek bizonyultak, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Központi szétküldés

Brady Károly gyógyszerháza Bécsben a Magyar Királyhoz I. Fleischmarkt 7.

Kapható minden gyógyszerháznál.
Fő-raktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, VI. Király-u. 12.

Minden takarékos háziasszonynak

a legjobb és legolcsóbb szer a padlók beeresztésére a

Linoleum padlófényező

Schiff, Srpek & Co gyárából Schwehatban Bécs mellett.

Gyorsan szárad, kitűnő fénye van és nagyon tartós.

Kapható Z.-Egerszegén: **Hubinszky Adolf** és **Ján Ferenc** kereskedésében.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye. Ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szén-savtartalmánál fogva, specifiens óvszer is a tífus, cholera, és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja, kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

os. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V. Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerháznál, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Legnagyobb nyeremény

legszerencésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben: **1.000,000 korona**

A nyeremények részletes beosztása a következő.

Kézpénzben fizetendő		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á.	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	20000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nem-sokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzés szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, **óriásiak.**

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél **eredeti sorsjegyeket** a tervszerű **eredeti árban** és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet 6.—
" fél " " " " 3.—
" negyed " " " " 1.50
" nyolcad " " " " .75

küldünk szét **utánvétellel** vagy a pénz előleges **beküldése** ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a m. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelményeket** mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi október 15-ig

hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁSA.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói.

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 4a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt több mint két millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** uraknak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Áz összeget frt } utánvételezni kérem } A nem tetsző törlendő. }
} postautalvánnyal küldöm. }

Pontos cím